

בס"ד

גליון

להבות אש

תורות עובדות והנהגות
מרבותה"ק מקרעטשניף זי"ע
ומיבלחט"א כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

פרשת בלק
תשפ"ה

בנישיות ב"ס מיו אדמו"ר שידו"א

יו"ל ע"י מכון תורת אש
שע"י תלמידי וחסידי קרעטשניף סיגעט
בנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א

י"ל ע"י מכון תורת אש

פרשת בלק
שנת תשפ"ה
גליון רמ"ז - שנה ו'

© כל הזכויות שמורות

להשיג הגליון על אימגיל

נא לשלוח בקשה אל

m@torasesh.com

להארות והערות נא לקרוא

347.291.1133

פאקס: 845-407-8916

מי שיש לו איזה חידושי תורה או
כתבים או טעיפס
מב"ק מרן רביד"ק זי"ע שלא יצאו
עדיין לאור נא לפנות להמערבת,
ותשוחח"ל

סדר לימוד "עמוד היומי"
פרישת פינחס

מסכת עירובין	
יום א'	פה:
יום ב'	פז.
יום ג'	פז:
יום ד'	פז.
יום ה'	פז:
שב"ק	חזרה

מערכת קול קרעטשניף סיגעט

מהנעשה ונשמע

בחצרות קרשינו ובצל הקודש:
דברות קודש, מודעות, זמנים, חדשות,
ושמוחות אנ"ש

ארה"ק 799-12-26-077
חוץ לארץ 3063-585-646

מפי עליון ב"ה אשר הוצאתיך מארץ מצרים, בלי יחיד, ובכל עידן ועידן ובכל ענין וענין, כגון אף כשמתקשה בפשט התוס' ובשאר לימוד כל חד לפום דרגא דיליה, ומתייגע לדעת הפשט או בירור הלכה, הקב"ה מאיר עיניו ומוציאו מהסבך, וכן בכל דבר ודבר שבעולם מכל מיני מצוקה וצרה ח"ו הקב"ה בכבודו ובעצמו מוציאו ועוזרו, להוציאו ממצריים, כי כל מיני צרה ומצוקה נקרא מצריים, מלשון מיצר, וכשם שברור אצל כל ישראל שהקב"ה הוציאם ממצרים, כמו כן כל איש פרטי כל או"א צריך להאמין ולהרגיש שהקב"ה בכבודו ובעצמו מוציאו.

ולזה כפל הכתוב לומר פ"א אל 'מוציאם' ממצרים, בלי רבים, וקאי על כללות ישראל, שהשגחתו עליהם תמיד, ופ"א אל 'מוציאו' ממצרים, בלי יחיד ובלי הווה, לומר שבכל דור ודור מוציאו תמיד מכל מיצר ומיצר.

אל מוציאם ממצרים וגו' (כג, כב) ולהלן (כד, ח) כתיב אל 'מוציאו' ממצרים בלשון יחיד. וצ"ב.

וי"ל בס"ד כי בפעם הראשון שזכו כל ישראל להתגלות אלקית היה במעמד הנבחר בשעת קבלת התורה הק', כדכתיב (דברים ד, לה) אתה הראת לדעת וגו' אין עוד מלבדו, וכדפירש"י שם "כשנתן הקדוש ברוך הוא את התורה פתח להם שבעה רקיעים, וכשם שקרע את העליונים כך קרע את התחתונים, וראו שהוא יחידי, לכך נאמר אתה הראת לדעת", ואז אמר אנכי ה' אשר הוצאתיך מארץ מצרים, ולא אמר אשר בראתיך, כאשר דייקו במפרשי התורה טעמים רבים, שזה הייחוד של עם ישראל לעומת שאר אומות העולם, שהקב"ה משגיח עליהם בעינא פקיא והשגחתו עליהם תדירא להוציאם ממצריים, ממיצר-ים, בכל עת ובכל שעה.

והשגחה זו היא לא רק על כללות ישראל עם הנבחר, שהקב"ה בחר בהם לעם סגולה מכל העמים, אלא על כל אחד ואחד מ ישראל בכל עת ובכל שעה, כאשר שמעו ישראל

שמתפלל בכונה ודביקות בהאותיות מתפללים עמו השמים ושמי השמים ומלאכי מעלה אשר בהם.

ומצינו בחז"ל (ילקוט שמעוני פ' קרח רמז תשנב) שבעת שעלה משה למרום בקשו מלאכי השרת תנה הודך על השמים, והשיב להם מרע"ה כלום יצה"ר יש ביניכם וכו' וכו'. וא"כ לפי"ז אין למלאכים שום מצרים, שאין להם יצר הרע, ולכן לא יודעים מה פעל אל, כי א-ל מוציאם ממצרים וכו', קאי גם שמוציאם ומצילים מיצה"ר, וכאשר אין להם יצה"ר אינם נזקקים לזה, והמה נשארים באותה מדריגה כאשר נבראו, ומעלת בני ישראל ביותר מהמלאכים שבכל פעם ופעם בעת התפילה יש התגלות אלוקית, וממילא ישראל המה במעלה יותר גדולה מהמלאכים, שהמלאכים שואלין זה לזה איה מקום כבודו וכו'. והנה 'אמירה' מרמז על בחי' תפילה, ובזה יתפרש 'כעת יאמר', היינו בעת התפילה, מתגלה ליעקב ולישראל מה פעל א-ל, שישראל זוכים בעת התפלה שיאמר ליעקב ולישראל מה פעל א-ל, כי ה' עליהם בהתגלות אלוקית להשיג מה פעל א-ל בבריאת העולם המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית.

כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל. והנה ידוע כי מי שמתפלל בכוונה ומדבק עצמו באותיות התפלה מתפללים עמו כל העולמות והמלאכים, וכדאיתא מהבעש"ט הק' זיע"א (נעתק בס' בעל שם טוב פרשת נח) וזל"ק: צוהר תעשה לתיבה, שתהיה התיבה שאדם מדבר בתורה ובתפילה מצהיר, כי יש בכל אות עולמות ונשמות ואלהות, ועולים ומתקשרים ומתיחדים זה עם זה, עם אלהות, ואחר כך מתיחדים ומתקשרים יחד האותיות ונעשה תיבה, ואחר כך מתיחדים יהודים אמיתיים באלהות, וצריך האדם לכלול נשמתו בכל בחינה ובחינה מהנזכר ואז מתיחדים כל העולמות כאחד ועולים ונעשה שמחה ותענוג גדול עד אין שיעור, וזהו תחתיים שניים ושלישיים וגו', דהיינו עולמות ונשמות ואלהות, תלת עלמין אית ליה וכו' (זוהר ח"ג קנ"ט.), וצריך לשמוע בכל תיבה מה שאומר, שהשכינה עולם הדיבור (שם ר"ל). מדברת והוא שושבינא לה, עכל"ק.

ואמר חז"ל (ברכות נ"ה.) כי יודע היה בצלאל אותיות שנבראו בהם שמים וארץ, ממילא יש בהאותיות הכוח של שמים וארץ וכל אשר בהם, ולכן בעת

שיח"ק בסעודת מלוה מלכה פרשת בלק תשנ"ח

נהיה אכסניא לתורה, ללימוד תורה לשמה.

זקני הק' הרבי ר' מאיר מקרעטשניף היה אומר, אני איני ערליך, אבל כל מי שמסתובב אצלי הוא נעשה ערליך.

זקני הק' מעולם לא ביקש מאנשים שיבואו אצלו, וגם אותם שנושעו אצלו והפסיקו לבא, לא היה שולח לקרא להם, והיה אומר, היודעים אתם למה נושעים אצלי, לפי שאיני קורא לאיש לבא לכאן, ולמה הם באים, לפי שהשי"ת שולחם לכאן, והנני אומר להם, מי ששלח אתכם לכאן, הוא יושיע אתכם.

רק פעם אחת היה שהיה ניכר מדבריו שרוצה שיהיו בשעת ההקפות, והוא לא אמר בפירוש, אלא רמז לכך, שאמר, מי שמסתובב עמי בשעת ההקפות, הוא מסתובב עמי במשך כל ימות השנה (ווער עס דרייט זיך מיט

הרה"ק מבעלזא לא היה מרבה בתעניות, אבל גם לא היה אוכל הרבה, וכן ראו אצל זקני הק', אבל אי אפשר להשוות להם לעשות כמעשיהם.

איתא מזקני הק' הייטב לב" על ענין התעניות, שכאשר נזכר שאין בית המקדש או שנזכר מעוונותיו, מה שהוא מתענה אינו לפי שהוא 'רוצה' להתענות, אלא לפי שאינו 'יכול' לאכול, ועל פי זה מבאר הפסוק (תהלים קז, יז) 'ומעוונותיהם יתענו כל אוכל תתעב נפשם', שבשעה שנשבר ליבו מחמת עוונותיו, יתענה מחמת מה שאינו יכול לאכול, 'כל אוכל תתעב נפשם' שאינם מסוגל לאכול.

לחיים. זכותו הגדול של זקני הק' הרה"ק מטאלטשווא (חותנו של הייטב לב, יומ"ד ח"י תמוז) יגן עלינו, ונזכה שבזכותו שזכה להעמיד דורות הרבה בתורה, נזכה גם אנו שאנו ובנינו ובני בנינו וכל הנלווים אלינו

לדופקי, הנה בעת התפילה דופקים על שערי שמים, וכשנשאל מה רצונו, אומר שהוא מבקש לשוב בתשובה, ופותחים לו בתשובה, שבכל עת שהאדם מבקש לשוב בתשובה נפתחים לו השערים.

הרבי ר' מרדכי'לע היה אומר שהשערים פתוחים בפניו כסדר.

איתא מהרבי ר' אלימלך על הפסוק (תהלים קמה, יט) 'רצון יראיו יעשה ואת שועתם ישמע ויושיעם', שבאמת שהיראים אינם צריכים למאומה, שכפי מה שהשי"ת מנהיג את העולם טוב להם עם הדבר, וכשהשי"ת מבקש לשמוע את תפילתם, כי הקב"ה מתאוה לתפילתן של צדיקים, הוא עושה רצון ליראיו, שיהיה להם איזה רצון ויתפללו על זה, וזהו 'רצון יראיו יעשה', שהוא עושה רצון ליראים, כדי שיואת שועתם ישמע ויושיעם, שיוכל לשמוע את תפילתם, ויהיה נחת רוח לפניו יתברך.

ביום כ"א תמוז חל יומא דהילולא של הרה"ק משטעפינשט, מו"ח זי"ע נסע פעם בימי חורפו להרה"ק משטעפינשט, כמו כן הכרתי הרבה שנסעו אליו, וראו שם דברים גלויים.

ושמעתי מהרה"ח ר' מענדל שוחט ז"ל, שהיה נוסע אליו לשבועות, והיה זה לעת זקנותו, שהיה כבר

אונז ביי הקפות, דריידט זיך מיט אונז א גאנצע יאר, - דהיינו שיש עליו שמירה).

בשעת ההקפות לא החזיק זקני הק' את ספר תורה בכל ההקפות, בדרך כלל היה מחזיק את הספר תורה רק בהקפה הראשונה, ולפעמים היה מחזיק גם בעוד הקפה, והיה רוצה שצאצאיו הקטנים יחזיקו את הספר תורה בהקפה השביעית, בהקפה שאומרים "שומר הברית".

כשזקני הק' הרה"ק ר' ארון לייב הגדול החזיק בהקפות את הספר תורה, דפק פעם עם ידו הק' על השולחן, והיו ניצוצי אש יוצאים מבין אצבעותיו.

הוא היה עורך הקפות לפעמים גם באמצע השנה, כשהיה רואה שהעולם צריך לרחמים, היה אוסף מגין מצומצם ואומר אתה הראת ועורך הקפות בחשאי, (וכן איתא מהבעש"ט הק' עם הכוונות להמתיק הדינים).

אצל זקני הק' הרבי ר' מרדכי'לע שהיה מתאחר בזמנים, וכשהיה חל שמחת תורה בערב שבת, כשלא היה הזמן מספיק בערב שבת לסיים הקפות, היה מסיים ההקפות בשב"ק.

הנני מבאר הלשון של "הפחות שער לדופקי בתשובה", מה הכוונה

אחד שהיה אילם לא עלינו, ויצא כשהוא מדבר.

עוד סיפר לי, שהיה אחד שהיה לו בית מלא בנות שהגיעו לפרקן, והיה ביתו ריקן ממצות, וכשהגיע הרה"ק ליאס, ונכנס אבי הבנות עם ב"ב, וכשנכנס לחדרו התחיל הרה"ק לדבר עם האב, ומיד צעקה ב"ב, רבי, מה לכם לדבר עם בטלן זה, הוא נוסע כל כך הרבה פעמים לרבי ואינו מביא ישועה..., האיש התמלא בבשוות, ואמר לרבי, ווייבערישע חשבונות..., נענה הרה"ק ואמר, אבער חשבונות..., ואכן כששב לביתו היו לו די מצות להשיא את כל בנותיו, כך פעל על ידי דיבור אחד.

היום בשעת התפילה שלחתי לקרוא לשני מתפללים, ואמרתי להם תורה, 'לדוד בשנותו את טעמו לפני אבימלך ויגרשהו וילך' (תהלים לד, א), ויש להבין, וכי דוד המלך לא מצא לו עצה כי אם על ידי מה שעשה עצמו כשוטה, אלא שעשה כן לפתות פתח ודרך ישועה עבור אותם בחורים שיצטרכו לשנות את טעמם, שיעלה הדבר בידם...

ובזה יובן הענין מה שאמרו, (עדיות ה, ו) מוטב יקרא שוטה כל ימיו ואל יהיה רשע שעה אחת לפני המקום, שמי שנמצא בצבא אפילו שעה אחת

חלש ביותר, ובקשו שיכנס לעריכת השולחן, ובאו שם ציבור גדול, שהוא היה הרבי היחיד שעוד הכיר את הרה"ק מרוזין, והוא ישן עם הרה"ק מרוזין במיטה אחת, ונכנס לעריכת השולחן בשבועות, וכדרכו בקודש לא אמר אמרי קודש, ולאחר ברכת המזון עמדו שני עשירים משני צדדיו, ושאל, נו, כלומר, מה צריכים לפעול עבור בני ישראל, ואחד מהם היה צריך לברכה, שקנה הרבה צאן, וביקש להעשיר עי"ז הרבה, על יד מה שיגדלו, והשקיע שם את כל כספו, ולא ירדו גשמים ועל יד לא גדל העשב והיה חשש שימותו כל הצאן, והוא יאבד את כל רכושו. ומצד שני ישב שם עושר אחר, וגם לו אמר נו, כלומר מה בקשתו, ואמר, רבי, הצאן שלו היו במקום סמוך ליערות ויש שם הרבה אילנות, ועל ידי האילנות יורדים שם העננים ויש שם גשמים, ונענה הרה"ק ואמר, אם ליצומח' יש כח זה, שהאילנות הם צומח, איזה כח יש כבר ליחי', ומק"ו איזה כח יש לימדבר', ומיד קם ממקומו, ותיכף התחילו לרדת גשמים, וירדו גשמים כל כך עד שלא היו יכולים לשוב לביתם, והיה זה דבר גלוי, אף שלא בירך בפירוש, אלא אמר רק שיש כח למדבר. כן שמעתי מר' מענדל שהיה שם בשעת מעשה.

כמו"כ סיפר ר' מענדל הנ"ל, שכאשר היה הרה"ק בעיר יאס נכנס אצלו

הבעש"ט הק' הבטיח שעד עשרה דורות יבא אליהו הנביא לבית צאצאיו במוצש"ק, ואם יהיו ראויים יזכו לראותו, ובכל אופן יהיה שם.

הוא נעשה רשע, ולכן מוטב שיהיה לו השם שוטה כל ימיו, ובלבד שלא יהיה רשע שעה אחת.

שיעור בגמרא מסכת ברכות דף ד' ע"א

מלאכים אלו ר"ל, ועוד מין אחד יש, יש אנשים שהם עומדים ומתפללים, ובעת תפילתם נוצרים מלאכים, וכן בעת לימוד התורה וקיום המצות, וכשהאדם נפטר מן העולם אומרים שיבואו לפניו המלאכים המליצי יושר, והם המלאכים שנוצרים על ידי מעשיו הטובים של האדם, שיבואו להמליץ טוב עליו. ויש לידע שהדברים אלו אין זה משלים וכדומה, ויש לאדם לתאר עצמו הדברים בעיניו, כי גם מה שאין זוכים לראות, יש לנו להאמין בדבר.

ואותם המלאכים שנוצרים מהמצוות ויש להם לב שלם וראש שלם וכל איבריהם שלמים, וכשהאדם צריך לישועה בדינו, שמתחילים לשקול את מעשיו ועל פי זה לדון אם יזכה לישועה, אם היה תפלתו כראוי בשפתיים פתוחות, שיש אנשים שבעת תפילתם הרי הם סותמים את שפתייהם באופן שגם ללא כוונה לא יצא מפייהם דיבור של תפילה, ויש מי שאומרים התיבות, אבל הרי זה

למחר בחצות הלילה כי האידנא אני יוצא בתוך מצרים. בתנא דבי אליהו מפורש שכל מכה היה מדה כנגד מדה, כנגד מה שעשו המצרים לישראל, ובתרגום יונתן פרשת שמות פירש שטעם מכת בכורות הוא לפי שבני ישראל הם הבכור של השי"ת, ולפי שהם פגעו בבני ישראל משום כן הרגו את בכוריהם.

ואני חצות לילה אקום להודות לך. איתא בספה"ק שהנהגה בפסוק (איוב לג, כג) נאמר, אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלף להגיד לאדם ישרו, שגם אם יש תשע מאות תשעים ותשעה מלאכים המקטרגים על האדם, שנבראו על ידי חטאיו, או על ידי מה שלא קיים המצוות כראוי, וכמו שביארנו כבר כמה פעמים, שיש שני מיני מלאכים, יש מלאכים הנוצרים על ידי מה שמדברים דברים בטלים וליצנות, דברי שקר ולשון הרע ובפרט דיבורים יותר גרועים, נעשה מכל דיבור שמדבר מלאך לא טוב, ויש גם בזמננו מי שרואים

והנה אנו מוצאים בגמ' כאן שדוד המלך ע"ה אמר לפני השי"ת שחסיד הוא, ויש להבין הדבר, וכי מי עומד לפאר עצמו לפני השי"ת, שהרי עובדי ה' סבורים כסדר שהם עושים שלא כראוי, אכן מבואר בספה"ק, שלפעמים יש שהאדם נמצא בעת צרה ח"ו, אם אין לו מי שימליץ טוב עליו, שגם המלאך אחד מליץ מני אלף אין לו, והיה לו זמנים טובים בעבר, מותר לו להמליץ טוב על עצמו, רבונו של עולם זכור לי את הזמנים שבהם היה התנהגותי יותר טוב ממה שהוא נראה עכשיו, שבעבר היה לי הרצון לבא לידי יראת שמים, ואז הייתי עוסק בתורה ועסקתי לעשות טובה לבני ישראל.

והנה דוד המלך היה עליו הרבה מקטרגים, שבתחילה היה לו רדיפות משאול ואנשיו ושאר צרות לא עלינו, בזמן שהאדם צריך לרחמים מותר לו להזכיר את מעשיו הטובים, וזהו שאמר דוד ואני חצות לילה אקום להודות לך³.

בימי השובבים יש שאומרים ספר תהילים או שני פעמים תהילים, לפי שבספר תהילים יש ק"ג פרקים, ושני פעמים תהילים הוא ש' פרקים, שהוא בגימטריא כפ"ר, שעל ידי מה

חצאי תיבות, וכפי מה שנראה תפילת האדם, כך גם נראים המלאכים שנוצרים על ידי זה, מלאכים עורים או חרשים או אלמים, ואף שהם מלאכים, אבל אין להם כוחות כאותם המלאכים הלא טובים שנוצרו על ידי הדברים בטלים שלו וההוללות שלו, שהם מלאכים שלמים, לפי שאת הלשון הרע דיבר בפה מלא בחיות גדול, וממילא גם למלאכים שנוצרו על ידי דיבורו יש חיות גדול.

וכשהאדם צריך שיהיה לו זכות, הרי זה תלוי כיצד נראים המלאכים שלו, שאם יש לו מלאכים שנוצרו על ידי תורתו ותפילתו, שהיה עוסק בתורה בפה שלם ולומד מתוך חשק, על ידי כן מתגברים מלאכים אלו על המלאכים הלא טובים, וכמו שנאמר אם יש עליו מלאך אחד מליץ מני אלף, שגם אם יש תשע מאות תשעים ותשעה מלאכים האומרים רע על האדם, אם אחד מליץ טוב בכוחו להתגבר על הכל, אבל אם זה להיפך, שהמלאכים הלא טובים יש להם פיות טובים, ואילו המלאכים הטובים שלו הם אלמים, על ידי כן מתגברים המלאכים הלא טובים, ועל ידי כן באים עליו ח"ו הדינים בכמה מיני אופנים, אם על ידי מה שלוקחים ממנו את החן ל"ע, שהוא מאבד את חינו בעיני אדם, או שאר מיני צרות לא עלינו.

ג. עי' עוד לעיל דף ג' בענין זה.

בגמ' אני נמלך במפיבשת רבי. והיה בזה ענווה גדולה, שדוד המלך היה מלך ישראל, והיה התלמיד חכם הגדול ביותר בדורו, והוא הלך לשאול את מפיבושת אם יפה דן.

כבר סיפרנו כמה פעמים, היה אברך ושמו היה ר' שמואל (באש ע"ה), וכשהיה זקני הק' תוקע בשופר בראש השנה, היו באים כל אנשי העיר לשמוע את התקיעות שלו, ואמנם לא נתנו להם להכנס לבית המדרש, שקודם שהיו מתחילים לומר למנצח היה סוגר את בית המדרש, ואחז את המפתח אצלו, ועד לאחר קדיש תתקבל לא היה אפשר להכנס ולצאת, ולא היה מאריך בתפילת המוספין, והיו באים כל אנשי העיר ועומדים מסביב לבית המדרש, ובכל שנה היו התקיעות נפלאות ביותר, ולא היה מושג שיצטרכו לחזור ולתקוע התקיעות.

והנה זקה"ק היה מחזיר בעצמו הספר תורה להיכל בכל שבת, וכן נהגתי בשנים הקודמות, ומחמת כמה טעמים הפסקתי לנהוג במנהג זה, ובכל שנה לאחר התקיעות כשהיה מחזיר את הספר תורה להיכל, היה שואל ברמז את ר' שמואל אם התקיעות היו כהלכה, והוא היה מהנהן בראשו בכל שנה שהתקיעות היו כהלכה, כן היה מדי שנה בשנה בשני ימי ראש השנה. והנהגה זו למד זקה"ק מדוד המלך, שביקש לידע אם קיים רצון הבורא כראוי, שהרי זה מצוה מן התורה, והוא היה מוציא את הרבים

שאומרים שני פעמים תהילים מוחל השי"ת לאדם את כל העוונות, ואיתא שעל ידי אמירת ג' פעמים תהילים, יכול האדם להמשיך על עצמו כל הישועות, והיו אנשים שהיה להם עת צרה, וציויתי להם לקום בחצות הלילה, ושיאמר תהילים עד לשעה שש בבוקר, שיאמרו תהילים ג' פעמים, והשי"ת עוזר שנצלו מצרתם.

ומספרים שהיה אחד שישב ואמר תהילים במרוצה, ניגש אליו חברו ואמר לו, הנה דוד המלך אמר ספר התהילים במשך שבעים שנותיו, וכי חושב אתה שבאמירת ספר התהילים במרוצה יהא נחשב כאמירה כהוגן, שדוד המלך היה משכים בכל יום בחצות הלילה, והיה אומר שבחים להשי"ת, ואז עשה את ספר התהילים, וכן היה במשך שנים הרבה, שראה כל דבר ברוח קדשו כיצד יהיה נראה בית המקדש, שבימיו לא היה בית המקדש וראה את החורבן וכל צרות ישראל, ודוד המלך ראה כל מה שיהיה עד סוף כל הדורות מה שיעבור על כל אחד, והכין תפילות על כל המצבים כיצד יש לבקש לפני השי"ת לפעול על ביטול הגזירות.

והרבה פעמים היה שאמרו תהילים על חולה וב"ה שהבריא, ומה שהיה פעמים שלא התקבלו התפילות יש חשבון בדבר, אבל בדרך כלל על ידי אמירת תהילים פועלים כל הטוב.

שמעתי מר' כתריאל ע"ה מה ששמע מהשוחרט מביטשקוב, שהוא היה בשבת אחת אצל הרה"ק משינאווא, ואז באו לפניו כמה אנשים שנכנס בהם דיבוק רח"ל, וצוה הרה"ק שיעלו את כל האנשים הללו לעזרת נשים, ושישהו שם כשיאמר שלום עליכם בליל שב"ק, וכשהתחיל לומר 'רבון כל העולמים אדון כל הנשמות', התחילו כל הנשמות שנכנסו בדיבוקים לצעוק בקולות נוראים, עד שכל העם שעמדו למטה התחילו לרעוד ונאחזו אחד בשני מרוב פחד.

אצל הרבי ר' מרדכי'לע היה מעשה, כשהיה הרבי ר' מרדכי'לע בסטאניסלאב, והנה דרכו היה שלא היה שוהה בבית יחד עם הבעל הבית, והוא היה יושב באכסניא במשך כמה שבועות, ולא ידעו לשם מה הגיע, שלפעמים היה סוגר את הדלת ולא היה נותן שיכנסו אצלו, וכן היה בכל פעם כשהיה בא אצל בעל הבית, לא היה נמצא עם בעל הבית שם, והבית היה פתוח שהיו באים אורחים כל היום, והיה ההכנסת אורחים כשם שנהג בתוך ביתו, ורק הבעל הבית לא היה יושן שם בבית.

וכשיצא משם, נסע הרבי ר' מרדכי'לע לעיירה שאצל סטאניסלאב, וכשיצא מהבית הזהיר את בעל הבית שלא יתזור לביתו עד שלשה לילות, אבל

ידי חובתם, מלבד כל מה שנפעל בשמים על ידי התקיעות.

ר' שמואל הנ"ל עוד היה יושב בקרעטשניף, והיה יושב הרבה עם הבחורים ומדבר עמנו חסידות.

היה מעשה אצל זקה"ק ר' מאיר'ל מקרעטשניף, והכרתי אנשים שהיו בשעת מעשה, שהגיע לפני זקה"ק אחד שנכנס בו הדיבוק, ואמר לו שבשנה זו כשתקע בשופר, נשמע קול השופר בכל היערות.

אצל ר' מאיר'ל שמעו דברים משונים שהיו עם הדיבוקים, והרבה פעמים היו באים כל אנשי העיר לראות הדברים, פעם אחת בא לפניו אשה שנכנס בה דיבוק, ואמר הדיבוק שבחיינו היה חזן, וצוה עליו ר' מאיר'ל שיאמר עזרת, וכשאמר עזרת רעדו כל הנמצאים לשמע קולו הגדול, והוא שאל את הנשמה באיזה חטא חטאה, ואמר במה נכשל, ואמר לו ר' מאיר'ל, על עבירה זו לא היה יכול לבא לידי עונש חמור זה, ועדיין נשאר שקרן, ומנה שאר עבירות, וגם על זה אמר לו זקה"ק שעל עבירה זו לא היה יכול לבא לידי עונש חמור זה, עד שאמר לו חטא אחד שנכשל בו, ואמר שאכן על חטא זה נענש באופן חמור כל כך.

יוצאים חוזרים האנשים ומנתקים עצמם, אין זה באשמתו.

ברש"י (ד"ה מפיבושת), **שפעמים** שהיה טועה והוא אומר לו טעית. כשהתגורר הרה"ק מסאטמאר זי"ע בעיר סאטמאר היה שם אחד מחשובי העיר ושמו ר' לייבל פשקעס, ואמרו שהרבה פעמים היה הרה"ק לומד עמו בחברותא, ובחנוכה היה הרה"ק אומר פשעטל בכל לילה, ויום אחד למחרת שאמר הרה"ק הפשעטיל נכנס ר' לייבל להרה"ק והקשה על מה שאמר, ולמחרת בעת הדלקת הנרות אמר הרה"ק, טעיתי ואין זה כמו שאמרתי.

בזמננו נתגדל השקר בעולם, וכשהאדם אומר פשט, במקום לבקש לבא לפשט האמיתי, מבקש כל אחד שיאמרו כמו שהוא אומר, אבל על האדם לבקש לבא אל האמת, ולדעת מהו האמת בתורה, ובכל יום אנו אומרים בתפילה 'לעולם יהא אדם ירא שמים בסתר ובגלוי ומודה על האמת', שיש לבא למידת האמת.

אחד מעבודות האדם הוא, כששואלים אותו להיכן הלך בלילה הקודם, והוא הלך למקומות לא טובים, לבטל הזמן עם חברים וכד', אל יאמר שהלך

בעל הבית כבר היה לאחר כמה שבועות שלא שהה בביתו, והיה אצל שכנים, ונכנס לביתו, ואז שמע בלילה קולות של נשמות, וירד מדעתו, ומיד נסעו להרבי ר' מרדכי'לע, ואמר הרבי ר' מרדכי'לע, הרי אמרתי לו שלא יכנס לביתו במשך שלשה ימים, לפי שעד שלשה ימים אין הנשמות יודעים שהצדיק כבר יצא לדרכו.

היה אחד שזקה"ק הרבי ר' מרדכי'לע היה חייב לו ממון הרבה, והוא מחל על כל החוב וביקש שהרבי יעשה לו טובה בעלמא דקשוט, וחי"ך הרבי ר' מרדכי'לע, וכי יודע הנני מה שיהיה, כאן הנני רבי, ושם אפשר שאהיה רק בעל עגלה, אכן אם אסע שם בעגלה ואתה תלך רגלי, אעלה אותך על עגלתי... שהצדיקים שתקנו הנשמות בעולם הזה, הרי הם ממשיכים בכך גם בעולם העליון.

זקה"ק הרבי ר' מאיר'ל אמר, כשבא אלי יהודי, הנני מקשרו לשרשו, וזהו הדבר הנעלה ביותר בעולם, שמי שאינו מרגיש טעם בתורה ותפילה ולענינים שבקדושה הרי זה לפי שהוא מנותק משרשו, על ידי המעשים שעשה, וזהו דבר קשה ביותר שיוכל האדם לשוב בתשובה עד שתשוב נשמתו להתקשר בשרשה, והוא עשה את הדבר תיכף כשהיו נכנסים אצלו, והוסיף ואמר, ומה שבשעה שהם

בעת השיחה היו הכל שומעים את הדברים, וכל אחד הבין למה כוונתו, ובעת השיחה היה מוציא את העצמות ומזככם, והיה זה בעת השיחה בעריכת השולחן או לאחר התפילה וכד', והשומע היה יכול לפרוץ בבכי ולשפוך דמעות כמים, ורק על כמה ענינים היה מוכיח, ואחד מהדברים היה ענין השקר, שכאשר היה תופס אחד שאמר שקר, היה זה אצלו סוף העולם, והיה מתחיל לצעוק, הרי זה שקר, השי"ת שונא את השקרן, דוד המלך אמר, 'דובר שקרים לא יכון לנגד עיני' השי"ת שונא את השקרן. וכמו כן היה מוכיח באופן חריף מי שנתפס כגנב, על שני דברים אלו היה מוחל בקושי רב.

לבית המדרש ללמוד, אלא יודה על האמת, ואז יוכיח אותו השואל על הדבר וינצל.

וכמו כן כשיש וויכוח בפשט באיזה סוגיא, אל יחפש בדווקא להביא ראיות למה שאמר, ודבר זה יש ללמוד מדוד המלך, שאפילו דוד מלך ישראל אם אמרו לו שטעה בפשט, חזר בו, והתורה מלמדת אותנו כיצד יש לנהוג.

בדרך כלל לא היה אומר זקני הק' דברי מוסר לבניו צאצאיו ולא לבחורים בבית המדרש, ולא שאל לשום אדם מה טעם הוא עושה כך וכדומה, ורק

שיעור בגמרא דף ו' ע"ב

בגמ' אלו דברים שעומדים ברומו של עולם. לגבי האופן כיצד יש לגשת לתפילה היה אומר זקני הק', כתיב, ושמרתם את משמרתי לבלתי עשות, והנה 'ושמרתם את משמרת' טעמו מונח רביעי, ו'לבלתי עשות' טעמו בקדמא ואולא, והביאור בזה הוא, כשהאדם בא לענין של עבודת ה', לא יעשה הדבר רק בדרך אגב, שהוא בא לחטוף מנחה או שאר תפילה, בעניני עבודת ה' יש להיות שקוע ולא בדרך אגב, על האדם להתבונן אם יש כאן

בגמרא מבואר שכבוד התורה מביא לידי יראה, ויש להזהר הרבה בכבוד התורה, ובכלל הדבר הוא הזהירות להזהר בדברים הטעונים גניזה, שספרים קרועים ודפים שיש בהם דברי תורה, ובספרים מובא על אחד שהיה עובד ה' גדול וירש הרבה גהינם לפי שראה את הספרים מונחים בבזיון ולא היה טורח לסדר הספרים, וכל זה נכלל בכלל כבוד התורה.

גדולה בעת שמחת חתן, ויש בזה סיפורים נפלאים.

בגודל שמחת חתן אנו רואים בזוה"ק שהשי"ת אומר להורים בואו לשמוח, בליל הסדר הלשון הוא שילכו, ובשמחה הלשון הוא בואו עמי לשמוח בשמחת בניכם.

ועל פי זה יש לבאר, שהיה שמחת נישואין שהשתתף שם זקני הק', ובדרך כלל לא היה זקני הק' הולך לסדר קידושין בשמחת נישואין, והיה שמחה אחת שהוא עשה את השידוך והוא עשה החתונה, שעמד מצד החתן ומצד הכלה, ועשה השמחה בבית מדרשו, וכאשר לא היה מי שיאמר חרוזים היה אומר בעצמו חרוז, והיה אומר ענין זה, 'מיר וועלן אופריפן דעם מחותן אליין ער זאל אויך טאנצן', ואמרו באופן שהיה ניכר שכוונתו לכביכול, וענין זה יבואר על פי מה שאמרו הלשון בזוה"ק שהשי"ת אומר בואו, וממילא נמצא השי"ת בעת השמחה.

בדרך כלל לא היה הולך להשתתף בשמחות של אנשי שלומו, ומי שרצה היה עושה שבע ברכות בעת הסעודה שלישית בבית מדרשו, ולאחר ברכת המזון היה רוקד עם כל כלה מצוה טאנצן.

הרבי ר' מאיר'ל אביו של זקני הק' רקד פעם מצוה טענץ בשמחה שלא מבני המשפחה, בשמחה של 'עשירים

עבירה או לא, ולא יסתפק במה שהבעל דבר אומר שאין כאן חטא, וזהו ושמרתם את משמרת - במונח רביעי, שיהיה האדם מונח בעבודת ה' ולא יעשה הדבר בדרך אגב, אבל בענין של 'לבילתי עשות' ידון הרבה לראות אם אין הבעל דבר מטעהו.

בספרים מבואר שכאשר האדם נכנס לבית הכנסת להתפלל יאמר בפסוק 'בבית אלקים נהלך ברגש', על האדם לירא בעת כניסתו לבית הכנסת, שהרי הוא נכנס למקום המקדש, שהיום הבית הכנסת הוא בית המקדש שיש לנו, בית מקדש מעט, וכאשר האדם מזלזל בכבוד בית הכנסת הרי זה דבר גורא.

בגמ' כיון שנצטרך אדם לבריות. ומי שיש לו שכל, כשרואה אחד שהוא נצרך לבריות ינחמו שאינו צריך לדאוג, שגם הוא עבר זמנים אלו וב"ה שזה עובר, ועל ידי כן יוכל לקנות עולם הבא ברגע אחד.

בגמ' ואם משמחו מה שכרו. בליל שבת אמרנו מה שכתב בקדושת לוי (פרשת ויצא) לגבי שמחת חתן וכלה הרי זה כשמחת הרגל.

אצל הבעש"ט ותלמידיו היה עבודה

בגמ' כאילו בנה אחת מחורבות ירושלים, להבין הענין מה שהוא כאילו בנה אחת מחורבות ירושלים יש לומר על פי מה שכתב בקדושת לוי ששמחת חתן הוא כשמחת הרגל, והרי בשמחת הרגל היה ושמחתם לפני ה', וכמו כן מתעורר על ידי שמחת חתן, ועל ידי כן כאילו בנה אחת מחורבות ירושלים.

בגמ' כל אדם שיש בו יראת שמים דבריו נשמעין, וממילא כשיאמר דברי מוסר לאחד והוא אינו מתעורר על ידו אל יתלה החסרון בשומע אלא בעצמו.

קטנים'... ורקד שם מצוה טאנץ במשך שעה ורבע.

בגמ' אותן קולות דקודם מתן תורה הוו. בימי בחרותי אמרתי בביאור דברי הגמרא שאם האדם מתפלל בהתלהבות ובקול גדול ולאחר מכן אינו הולך ללמוד, קולות אלו אינם בכלל החשבון, וזהו 'אותן קולות דקודם מתן תורה הוו'.

שיעור בגמרא דף ז ע"א

השי"ת. תיכף י'פרכך יפארו ויברכו לקל כל יצוריו, שאז אמרו הכל השבח לפני השי"ת.

וכאן אמרה לאה הודאה על מה שנטלה יותר מחלקה, והאמת שיש להודות להשי"ת על כל מה שהוא עושה עמנו, אכן כשהשי"ת עושה עם האדם דבר יותר מהרגילות, יש להודות על הדבר באופן מיוחד.

ועד כמה שיש להזהר בדבר זה, חז"ל אמרו (סנהדרין צד.) שביקש הקב"ה לעשות את חזקיהו למשיח, ושיהיה סנתריב גוג ומגוג, ומה שלא נעשה

"ברש"י (ד"ה הפעם) כיון שילדה בן רביעי הודית על חלקה שעלה יותר מן החשבון המגיע לה. הנה איתא שכל הנבראים, העולמות העליונים והתחתונים, האדם והחיות, לא היה מי שיפתח את פיו לפני ה' הגדול לומר שבח בפניו, שכיצד אפשר לפתוח את הפה לפני א-ל גדול ונורא זה, והשבת היה הראשון שאמר דברי שבח לפני השי"ת, ואחריו פתחו הכל ואמרו שירה, וזהו 'יום השביעי משבח ואומר מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה', שכאשר השבת התחיל לומר שירות וזמירות לפני

ולכן בכל השמחות הנני מצוה על
המחותנים שיזמרו אודה ה'.

יש הרבה ניגונים שמנגנים ואין
מתבוננים בתיבות שמנגנים, ויש
להתבונן בניגון שנוהגים לשיר על
אודה, שתנועות הניגון מיוסדים לפי
ביאור התיבות, ומכאן שעושה הניגון
ידע כונת הדברים, ויש לאדם לכוין
בעצמו התיבות בעת השירה.

משיח, לפי שכאשר נעשה לו נס לא
אמר שירה, ומכאן יש ללמוד גודל
החשיבות אמירת השירה, וכמה
חמור הוא מה שאין אומרים שירה,
שחזקיהו היה יכול להיות משיח, ורק
משום שלא אמר השירה מנע הדבר
את ביאת המשיח, ומזה יש ללמדו
שכל מה שהשי"ת עושה עם האדם
יאמר על זה השירה.

תניא

בותיה דרב

שיעורים מלאים ציו ומפיקים נוגה,
יפים לשעתה ויפים לדורות

בספרה"ק תניא

כפי שנמסרו ע"י
כ"ק מרן רבינו הקדוש"מ זיע"א

♦ פרק ז - חלק א ♦

אך נפש החיונית הבהמית שבישראל שמצד הקליפה המלוכשת בדם האדם כנוצר לעיל, ונפשות בהמות וחיות ועופות ודגים טהורים ומותרים באכילה, וקיום וחיות כל הדומם וכל הצומח המותר באכילה. וכן קיום וחיות כל המעשה דבור ומחשבה בענייני העולם הזה שאין בהם צד איסור, לא שרש ולא ענף משם"ה מצוות לא תעשה וענפיהן דאורייתא ודרבנן, רק שאינן לשם שמים, אלא רצון הגוף וחפצו ותאותו, ואפילו הוא צורך הגוף וקיומו וחיותו ממש, אלא שכוונתו אינה לשם שמים כדי לעבוד את ה' בגופו, לא עדיפי מעשה דבור ומחשבות אלו מנפש החיונית הבהמית בעצמה.

והכל כאשר לכל נשפע ונמשך ממדרגה השנית שבקליפות וסטרא אחרא, שהיא קליפה רביעית הנקראת קליפת נוגה, שבעולם הזה הנקרא עולם העשיה, רובו ככולו רע, רק מעט טוב מעורב בתוכה, [שממנה באות מידות טובות שבנפש הבהמית שבישראל, כמה שבארנו לעיל]. והיא בחינה ממוצעת בין שלוש קליפות הטמאות לגמרי ובין בחינת ומדרגת הקדושה. ולכן פעמים שהיא

נכללת בשלוש קליפות הטמאות [כמו שכתב בעין חיים
שער מ"ט ריש פרק ד' בשם הזהר].

ופעמים שהיא נכללת ועולה בבחינת ומדרגת הקדושה,
דהיינו כשהטוב המעורב בה נתברר מהרע וגובר ועולה
ונכלל בקדושה. כגון דרך משל האוכל בשרא שמינא
דתורא ושותה יין מבושם להרחיב דעתו לה' ולתורתו,
כדאמר רבא: "חמרא וריחא" כו', או בשביל כדי לקיים
מצות עונג שבת ויום טוב. אזי נתברר חיות הבשר והיין

א. כוונת האכילה ומטרתה לשם שמים או להיפך

האוכל בשרא שמינא דתורא ושותה יין מבושם להרחיב דעתו לה' ולתורתו.
מבואר כאן שכל מה שהאדם עושה שלא לשם שמים, גם אם זהו רק שתיית
קאווע או אכילת לחם עם חמאה, שהוא מאכל כשר, אם הוא רק למלאות
תאוותו הולך הכל לסיטרא אחרא, כי כל ענין שאין לו שייכות לצד הקדושה
ממילא הוא הולך לצד השני. אולם אם שאוכל בישרא דתורא ואכילה זו נותנת
בו כח, כי אכילת בשר שור מחזקת את גופו, או ששותה יין מבושם, והכוונה
הוא כדי שיהיה לו כח ללימוד התורה ולהרחיב דעתו לה' ולתורתו, או לשם
סעודת שבת, זה נכנס לצד הטוב.

ב. השפעת קדושה על המאכל כשאומר 'לכבוד שב"ק'

או בשביל כדי לקיים מצות ענג שבת ויו"ט. איתא מהאור החיים תק' שעל ידי
עצם הזכרת שם השבת אפשר לקבל קדושת השבת, וכשהאדם אוכל בשב"ק
ואומר 'לכבוד שבת קודש', עי"ז נשפע עליו הקדושה, וממילא נהפך המאכל
למאכל של קדושה.

מאכלי שבת קודש אינם מגשמים

ואיתא מחרה"ק מקאמרנא זי"ע שהאוכל עד יום שלישי משיירי השב"ק ואינו אוכל שאר מאכלים, או שאוכל מיום רביעי ממה שקנה לכבוד שב"ק, גם אם עדיין לא בישל לכבוד שבת, עצם הדבר שהמאכל נקנה לכבוד שבת, אין מתגשמים מאכילה זו, לפי שזהו כח קדושת השב"ק, ואם כן בוודאי שבשבת עצמו אם בעת האכילה אומר האדם בפיו 'הריני אוכל לכבוד שב"ק' אינו מתגשם מאכילה זו.

והנה הרי האדם אין בכוחו להלחם ולבטל את מחשבותיו, ואם מרגיש טעם באכילתו, הוא רק אדם ואינו יכול לזכך עצמו בבת אחת, אבל על ידי האמירה עוקרים את המחשבות ואין אכילה זו מגשמת.

והנה סתם בני אדם אין בכוחם לזכך עצמם בבת אחת, אכן הכרתי אברך אחד, בנו של הרה"ק מסטרעטין זי"ע - ולאחר מכן היה הוא עצמו הרב בסטרעטין - והייתי מדבר עמו הרבה, מכיון שהתגורר אז בעיר סטרעטין והיה בא לפעמים בנדבורנא, ואני למדתי אז בנדבורנא, וספרו עליו האברכים שכאשר היו נותנים לפניו מזונות לאכול, היה מחזיק את המאכל בפיו באופן שלא ירגיש שום טעם בעת אכילתו, וזהו מדרגה גדולה.

עבודת האכילה אפשר לעשות בלי פניות

ואמנם עבודה זו שייכת גם כשאין מי שרואה עבודתו, וזה עבודה שאפשר לעשותו 'בלתי לה' לברו' ללא שום פניה, כי בעת לימוד התורה ועבודת התפילה או בשאר ענינים היצר הרע עומד כסדר לארוב לאדם, אם על ידי שאחד בא להגיד לו שרואים שנתעלה ונעשה בעל מדרגה, או שאחד אומר לו שאין מכירים אותו מרוב עבודתו, וכך בכל עסק בעבודת השי"ת עומד היצר הרע ומבקש לגזול מן האדם את עבודתו לקונו, אמנם בעת האכילה, אין מי שיודע כוונתו כי אם השי"ת בעצמו, כי הלא מבחין נראית אכילת כולם בשוה, ואין מי שיודע מהו כוונתו, אם למלא תאוותו או שהוא אכילה לשם שמים לתקן הניצוצות הק'.

ויש המכוונים כמו שכתב בצעטיל קטן (סעיף ט"ו) שמאכל אותיות מלא"ה, והוא בגימטריא צ"א, שמות הוי"ה אדנ"י, ואי אפשר לראות בבת אחת לכוונות, אלא על האדם להתחיל בעבודתו מתוך מתוך עד שהשי"ת יהיה בעזרו.

שהיה נשפע מקליפת נוגה ועולה לה' כעולה וכקרבן'. וכן האומר מילתא דבריחותא לפקח דעתו ולשמח לבו לה'

כשהיה אבי הק' שותה מים היה מכנים את המים לפיו וממתין איזה רגעים, ורק אחר כך היה בולעם, ועי"ז מבטלים טעם התאוה, ויש בזה עוד כמה עצות. הרה"ק מבעלזא זי"ע היה נזהר ביותר במאכלי שבת ויום טוב, כי יש בכל מאכל איזה ענין, ולכן היה נזהר בהם עד מאד, וגם בזמנים הקשים ביותר היה נזהר שבשב"ק יהיו לפניו כל המאכלי שבת שהיו אוכלים בבעלזא.

ג. שולחנו של אדם מכפר כמזבח

ועולה לה' כעולה וכקרבן. הנה בזמן שבית המקדש היה קיים היו מביאים קרבן עולה, וכשהיה הבהמה עולה על גבי המזבח היה הקרבן מכפר על האדם, והיינו שגם בחינת בהמה יכול להיות קרבן לה', וכמו כן בזמננו על ידי האכילה כראוי אפשר לבא לידי כפרה, וכמו שאמרו חז"ל (מנחות צא.) שבזמן שבית המקדש היה קיים היה אדם מביא קרבן ומתכפר על ידה, והיום שולחנו של אדם מכפר עליו, שכאשר האדם אוכל לשם שמים או שהוא אוכל לכבוד שבת ויום טוב, זה מכפר כשם שהיו הקרבנות מכפרים בבית המקדש, כי אכילתו נחשבת כקרבן עולה לה'.

המאכל נהפך לגחלים

ובוודאי שיש בזה כמה וכמה מדרגות, ומספרים שהרבי ר' בער אמר שראה שכאשר הבעש"ט הק' היה מכנים מאכלים לתוך פיו היו המאכלים נהפכים לגחלים לתוך פיו, ואמנם לא כל אחד זכה לראות את הדברים.

וכמו כן אמר הרבי ר' בער שראה בערב שב"ק איך שהבעש"ט הק' נוטל את גופו של ימי החול ותולה אותו על גבי המתלה, כמו שתולים מלבוש, ולובש את הגוף של שב"ק, וענין זה זכה לראות רק הרבי ר' בער.

אכילה ושינה כמו סמי רפואה

והנה בחינה זו של הפיכת המאכל לגחלים שייך גם אצל מי שאינו בדרגת הבעש"ט הק'. אצל זקני הק' בבית מדרשו בסיגעט היה נכנס בחור אחד

ולתורתו ועבודתו שצריכים להיות בשמחה, וכמו שעשה רבא לתלמידיו, שאמר לפניהם מילתא דבריחותא תחלה וברחי רבנך.

שהיה משונה בהנהגתו, וכשהיה בא היה לוכש התפילין בשחרית, ויושב עם התפילין במשך כל שעות היום, ולא היה טועם מאומה במשך היום וגם לא היה שותה, והיה חוזר לביתו בשעה מאוחרת בלילה והיה אוכל רק בביתו, והיה פעם שהבחורים בקשו לתת לו מעט משקה, אמנם הוא סירב לשתות, וכשהיה מדבר היה אומר שלא אצטרך לשתי רפואות אלו, לאכילה ושינה, בחור זה זכה לבא להכרה שהאכילה והשינה הם רק כרפואה, שלוקחים רק כשאין ברירה, באופן ומצב כמו שלוקחים רפואות, כן יש לאכול ולשתות, ולכן לא היה אוכל כי אם פעם אחת במעט לעת.

וכאשר האדם אוכל רק מפני שהוא מוכרח לאכול וכלקחת סמי מרפא, אזי המאכל אכן נהפך לגחלים.

הצער שצריך לאכול מאכלים גשמיים נחשב כקרבן

הברתי עוד בחור אחד בעל מדרגה גדול, וסיפר שבהיותו אוכל 'טעג' אצל בעלי בתים, אזי בימות החול היה מסתדר, אמנם בשבת כשהיו נותנים לפניו קערה גדולה מלאה במאכלים, אזי אף שבשבת מותר לאכול, אך הוא היה מביט על הקערה ומתאנה, אוי, אוי, וכי כל זה צריך להכנס בי, שתיכף קודם אכילתו כבר התאנח על מה שעוד מעט יצטרך לאכול, שייכנסו בו ענינים גשמיים.

וגם מי שאין בכוחו להתגבר על תאוותו, עליו לכל הפחות להצטער על מצבו, ואז יתהפך המאכל אצלו כגחלים, לפי שאין הוא אוכל או שותה מחמת רצונו לאכול ולשתות, ולכן זה חשוב בשמים כגחלים והרי זה מרוצה כעולה וכקרבן.

ד. מילתא דבריחותא להחזירו לעולם הזה

שאמר לפניהם מילתא דבריחותא תחילה וברחי רבנך. כי בלא זה היה שם פחד גדול. ומספרים שאצל הרה"ק בעל ייטב לב זי"ע היה לתלמידים לפניו

פחד גדול, אמנם במוצאי שבת כאשר היה מבדיל בבית המדרש, היו הבחורים עושים מעשי נערות ודופקים זה על זה עם ההדסים על המצח ושאר חלקי הפנים, והטעם שעשו כן, לפי שראו שלאחר שהיה הייטב לב אומר שלוש-סעודות תורה, לא היה יכול לחזור לעולם הזה, וראו איך שהרבי כלתה נפשו ממש, ולכן עשו מעשי נערות כדי להרבות בשחוק ועל ידי זה החזירו אותו להמשיכו לזה העולם.

וזה היה הבחינה אצל רבא, שכאשר היו יושבים לפניו ללמוד רתתו ידיהם ורגליהם, שהרי מורא רבך כמורא שמים, וכשראה רבא את הדבר היה אומר מילתא דבדיחותא כדי שיבואו לידי שמחה, כי כדי לקנות דברי תורה צריך שיהיו בשמחה, וכמו שנאמר (תהלים יט, ט) 'פקודי ה' ישרים משמחי לב'.